

ARKITEKTUR I BØRNEHØJDE

Ghettolisten:

Nu er der kun vuggestuetvang
i Mjølnerparken

Læs side 6

Hvad virker, og hvad knirker:

Almenformanden tager på turné

Læs side 12

Forfatter Stine Askov:

Jeg skriver på mine år som
pædagog

Læs side 24

Udgiver:

LFS, Landsforeningen for
Socialpædagoger
Rosenvængets Allé 16,
2100 København Ø
Telefon: 3544 4546
www.lfs.dk

Ansvarshavende redaktør:

Kirsten Gunvor Løth (formand)

Redaktion:

E-mail: lfsnyt@lfs.dk

Anna Louise Stevnhøj,
Daglig redaktør

Telefon: 4697 1662/ 3071 8947

Email: alst@foa.dk

Agnete Solvej Christiansen,
Journalist

Telefon: 4697 1663

Email: agch@foa.dk

Debatindlæg modtages på mail
lfsnyt@lfs.dk. Maksimal længde:
3000 anslag med mellemrum.

Forsidefoto:

Agnete Solvej Christiansen

Layout: Falk og musen

Grafisk produktion: Jørn Thomsen
Elbo A/S, som er certificeret efter
følgende internationale standarder:
ISO 14001 miljøcertificering, ISO
9001 kvalitetscertificering, FSC-
certificering og Svanemærket. Trykt på
miljørigtigt papir med vegetabiliske
farver.

Medieinfo og deadlines på:

lfs.dk/118

Oplag: 12.500 • ISSN: 2794-3747
49. årgang

Næste nummer udkommer i
uge 9 2023.

Deadline 16. februar 2023.

Åbningstider:

Mandag, tirsdag, onsdag
og fredag 10.00-14.00
Torsdag 12.00-16.00
Telefon: 3544 4546

E-mail faglig afdeling: lfs@lfs.dk

E-mail: akasse@lfs.dk

ARTIKLER

- 3 **Leder: Store bededagskrisen er en velplanlagt provokation og styrkeprøve**
- 6 **Vi fortsætter med hjemmebesøg før vuggestuestart**
- 10 **Nu er der kun vuggestuetvang i Mjølnerparken**
- 12 **Forårsturné i den pædagogiske praksis**
- 14 **Medlemsportræt: Dagplejen venter på mig**
- 16 **Seniorklubbens arrangementer i 2023**
- 18 **Arkitektur i børnehøjde**
- 24 **Der er sgu da ingen, der går og drømmer om at blive kriminel**
- 30 **LFS-kalenderen**
- 32 **Sandt eller falsk: Smitter lus kun via håret?**

6 "Det er meget dilemmafyldt for mig, for jeg bryder mig grundlæggende ikke om tvang. Men jeg har jo også gennem mange år kunne se, hvor svært det er for de børn, der først kommer i institution, når de er over to eller ligefrem over tre år gamle."

6

18

STORE BEDEDAGSKRISEN ER EN VELPLANLAGT PROVOKATION OG STYRKEPRØVE

Et spøgelse går gennem Danmark, og det er genfærdet af corydonismen. Den nye centrum-højre regering under ledelse af Socialdemokratiets formand Mette Frederiksen har på rekordtid aflyst hvedebrødsdagene med fagbevægelsen og alle lønmodtagere med forslaget om at afskaffe store bededag.

Statsministeren har hermed erklæret den danske model og fagbevægelsen åben krig. Det er en velplanlagt provokation og styrkeprøve, hvis formål er at vise fagbevægelsen og lønmodtagerne, hvor skabet skal stå. Det er også fortroppen på yderligere angreb på den danske model og velfærdsstaten og en XL-udgave af den socialdemokratiske regerings fuldblods angreb på lærerne i 2013.

Det handler ikke om at finde penge til mere krudt og kugler. Det handler heller ikke om, at der ikke er penge nok i statskassen. Tværtimod. Statskassen hævler penge ind. 128,7 milliarder kroner for at være præcis. Milliarder der kunne bruges på afskaffelse af tjenestemandreformen, ligeløn, 30 timers arbejdsuge, afskaffelse af børnefattigdom osv. Kun fantasien sætter grænsen. Men i stedet for visionerne får vi endnu engang mere af det samme. Nemlig en krisepolitik der skal betales af de mange og især af alle dem, der ikke er skyld i finanskrisen, coronakrisen eller inflationskrisen.

Det er den danske udgave af Margaret Thatchers berømte jernnæve og opgøret med minearbejderne i midt 80'erne. Den britiske fagbevægelse fik så mange bølgebank, at de aldrig er kommet sig over det enorme nederlag, som resulterede i manglende politisk og fagpolitisk indflydelse og styrtblødning af medlemmer. Lockouten af lærerne i 2013 var blot den indledende manøvre. Nu kommer turen til resten af fagbevægelsen.

Regeringens planer er arbejderfjendtlige. Med Socialdemokratiet i spidsen vælger regeringen at omdanne de skatteindtægter, som arbejdere i den offentlige og private sektor betaler hver eneste dag, til tørre tæsk for den arbejdende befolkning.

“Slut med tryghed for de mange. Slut med et værdigt arbejdsliv. Slut med en værdig pensionsalder. Slut med løn som fortjent. Nu står den på nødvendighedens politik, militær og skattelettelser.”

Afskaffelse af store bededag er bare begyndelsen. At Danmark har Europas højeste pensionsalder, er ikke nok for Mette og Socialdemokratiet. Socialdemokratiet er hovedsageligt valgt ind med stemmer fra dem med de krumme rygge og barkedede hænder. Det er så også dem, der nu får pisken at føle. Slut med tryghed for de mange. Slut med et værdigt arbejdsliv. Slut med en værdig pensionsalder. Slut med løn som fortjent. Nu står den på nødvendighedens politik, militær og skattelettelser til overklassen og finansoligarkiet.

Alle de fagforeninger og fagforbund, som har sponsoreret Socialdemokratiet i hoved og røv igennem alt for lang tid, må stoppe, nu og i fremtiden.

Enhver økonomisk støtte til de socialdemokratiske folketingsmedlemmer, som stemmer for afskaffelse af store bededag, skal stoppe for altid. Vi skal ikke være til grin for egne kontingentkroner.

Mette Frederiksen fremstår magtfuld i sit frontalangreb på vores fritid og vores tilkæmpede rettigheder. Men hun er ikke stærkere, end at hun ikke tør afholde en folkeafstemning om afskaffelse af store bededag. Det er, fordi hun godt ved, at flertallet af befolkningen vil stemme nej. Det er fordi, Mette Frederiksen frygter fællesskabets styrke og kollektiv handling og det nederlag, som en folkeafstemning ville påføre hende, Socialdemokratiet og regeringen.

Forretningsudvalget
i LFS

ERNAPRISEN 2023 GÅR TIL FRU HEDEVIG BAGGER

Det er Bispebjerg-institutionen, Fru Hedevig Baggers Børnehave, der er årets modtager af den hæderfulde Ernapris. Prisen uddeles af Dansk Pædagogisk Historisk Forening og er opkaldt efter pædagog og forfatter Erna Juel Hansen. Hun var en banebrydende pædagogisk pioner og medstifter af Danmarks allerførste børnehave i 1871.

Fru Hedevig Baggers Børnehave er den ældste danske børnehaven, som stadig er i drift, og den får Ernaprisen, både fordi børnehaven værner om dens mangeårige historie, og på grund af børnehavens pædagogiske arbejde, hvor personale og børn laver børnehaven sammen. Demokrati og medbestemmelse, indflydelse på eget børnehaveliv er nøglebegreber i børnehavens praksis.

Ernaprisen uddeles på Dansk Pædagogisk Historisk Forenings årsmøde torsdag den 20. april kl. 19 – 21 på Borgbygård, Englandsvej 358, Kastrup.

SKAMLER SLIDER MINDRE PÅ KROPPEN

Det er hårdt arbejde for kroppen, når meget af dagens arbejde foregår i en foroverbøjet position eller liggende på knæ. Fx når en hel stuefuld børn skal hjælpes med flyverdragter, vinterstøveler og hjemmesko. Men det slider mindre på kroppen, hvis man sidder på skamler, så man kan holde kroppen oprejst.

Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) har undersøgt, om det er muligt at ændre de pædagogiske medarbejderes fysiske krav på en arbejdsdag, hvis man er opmærksomme på problematikken. Det er i forsøget lykkedes at reducere den tid, som de bruger i fysisk krævende arbejdspositioner.

”De små ændringer kan have en stor betydning for pædagogers arbejdsmiljø, og det kan fx have en indvirkning på sygefraværet. Når de fysisk belastende arbejdspositioner erstattes med mindre belastende, kan det medføre færre smerter i fx knæ, skuldre og ryg,” siger Charlotte Lund Rasmussen, post.doc. ved NFA.

BØRNETEATER OM AT VILLE BESTEMME

Diktatoren bliver madet, han får børstet sine tænder, han får læst bøger højt - den bedste er den, der handler om ham selv. Men helt så let går det ikke henne i MINisteriet, når han befaler pigen Sille at blive hans ven. Men hvordan bliver han så venner med Sille?

Teatret Anemonen spiller forestillingen DIKTATOREN, som er baseret på Ulf Starks børnebog af samme navn. Den retter sig mod de fire til otteårige og er på plakaten fra den 22. februar til den 26. marts 2023. Mere info og billetter på www.anemonen.dk/

DANMARK HALTER EFTER, HVAD ANGÅR LIGELØN

Ny rapport viser, at Danmark halter efter, når det kommer til ligeløn mellem mænd og kvinder.

Eurostat, som er den afdeling i EU, der ser på statistikker fra hele Europa, har udgivet en ny rapport, der analyserer på en række forskelle mellem mænd og kvinder i Europa. Rapporten har fået titlen 'The life of women and men in Europe'.

Rapporten viser fx, at der er flere arbejdsløse kvinder end mænd i Europa. Her er Danmark et af de lande, hvor der er mest

lighed mellem kønnene: Arbejdsløshedsraten for mænd og kvinder i alderen 15-74 ligger på stort set samme niveau på ca. fem procent.

Danmark er dog ikke duksen i klassen. Når det kommer til ligeløn mellem mænd og kvinder, halter Danmark nemlig pænt efter.

Danmark ligger på en 19. plads ud af 31, og vi har større uligeløn end lande som Rumænien, Polen og Italien. På EU-niveau tjener kvinder i gennemsnit 13 procent mindre end mænd.

Det niveau ligger vi lidt over i Danmark med en forskel på 13,9 procent. Der er dog stadig et stykke ned til Finland, hvor kvinder i gennemsnit tjener mere end 16,7 procent mindre end mænd.

VED DU NOK OM DIT SENIORLIV?

Seniorhåndbogen er blevet et uundværligt opslagsværk for både dem, der er gået på efterløn eller pension og for dem, der er på vej, eller som overvejer. Seniorhåndbogen udgives af Faglige Seniorer og indeholder:

- Alt, hvad der er værd at vide om nyeste regler, satser og råd til alle over 60.
- Alt om folkepension, tillæg, efterløn, Tidlig Pension og seniorpension.
- Tips til dit seniorliv.
- Opslagsværk på 116 sider.

Den nyeste udgave er netop udkommet og koster kr. 49, plus forsendelse. Den kan bestilles via www.fagligsenior.dk/webshop eller telefon: 3363 2450.

TAG GODT IMOD FLYGTNINGEBØRN

Red Barnet har samlet viden, materialer og tilbud om rådgivning til professionelle, der arbejder professionelt med børn på flugt – fx i daginstitutioner - på en ny hjemmeside. Adressen er www.taggodtimod.dk

Red Barnet

PODCAST OM SPECIALPSYKIATRI

Hvad kommer det til at betyde, at borderline og andre personlighedsforstyrrelser nu er beskrevet på en anden måde i den nye diagnosemanual? Det er emnet for en af episoderne i Specialpsykiatrisk Podcast, der generelt indeholder interviews og viden om specialpsykiatriske emner på voksenområdet.

Podcasten er produceret af Gran Recovery and Health og er særligt målrettet lyttere, der arbejder i eller med socialpsykiatri eller på anden måde har berøring med det socialpsykiatriske – enten personligt, fagligt eller som pårørende. Den kan findes på de gængse podcast-platforme.

Vi fortsætter med hjemvuggestuestart

Ghettopakken, der blev vedtaget i 2018, betød, at der i praksis blev indført vuggestuetvang i Tingbjerg. Børnehuset Stjernen var en af de institutioner, der begyndte at tilbyde hjemmebesøg før vuggestuestart for at etablere og understøtte et godt forældresamarbejde. Erfaringerne er så gode, at vuggestuen vil fortsætte med besøgene, selv om Tingbjerg ikke længere står på "ghettolisten". Men medarbejderne bekymrer sig for, om forældrene vil fravælge vuggestue, når de har frit valg.

Det var ikke en fremmed tanke for pædagogisk leder Charlotte Lauridsen at tilbyde hjemmebesøg hos forældrene før vuggestuestart.

"Faktisk havde jeg i et stykke tid gået og puslet med tanken om, hvordan vi bedre kunne bygge bro. Tingbjerg er et område med mange familier, som har ikke-vestlig oprindelse, og hvor nogle ikke nødvendigvis kender så meget til, hvad vuggestuer er. Jeg tænkte, at det kunne være tryghedsskabende, hvis vi tilbød at besøge familierne i deres eget hjem, før barnet skulle starte i vuggestue," siger Charlotte Lauridsen.

Hun var derfor hurtig til at starte hjemmebesøgene op, da det i 2018 blev besluttet, at et til toårige børn i ghettoområder skulle i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen, hvis de ikke var indskrevet i vuggestue eller i kommunal dagpleje.

"Vi syntes selvfølgelig, at det var optimalt, hvis forældrene helt frivilligt valgte en vuggestue i lokalområdet, og vi syntes også, det var vigtigt at bruge midler til at styrke forældresamarbejdet i en situation, hvor nogle følte, at de var under tvang," siger Charlotte Lauridsen.

Den mundtlige dialog virker

Samarbejdet mellem pladsanvisning, sundhedspleje og daginstitutioner er tæt i Tingbjerg. Det har været pladsan-

visningen, der automatisk har kontaktet forældrene med et tilbud om en vuggestueplads, og som har informeret dem om, at deres barn ville blive sendt i obligatorisk læringstilbud uden for Tingbjerg, hvis de ikke accepterede vuggestuepladsen. Sundhedsplejerskerne har hjulpet med information om vuggestuerne og har bistået med det rent praktiske i forhold til indmeldelse med videre, hvis det var nødvendigt.

"Når vi har fået besked om, at et barns forældre har accepteret en plads i vores vuggestue, har jeg skrevet en velkomstbesked med informationer om Stjernen, hvor jeg også har tilbudt, at vi kommer på hjemmebesøg før vuggestuestart. Forældrene får altid tilbuddet på skrift, men som supplement fortæller vi også mundtligt, hvordan det foregår. Forældrene skal så vidt muligt føle sig trygge i valget, og derfor uddyber jeg ved at tale med dem. Desuden oplever jeg, at flere tager mod tilbuddet, når vi er i samtale om det," fortæller Charlotte Lauridsen.

Forældrene skal føle sig mødt

Det er altid Charlotte Lauridsen selv som leder, der tager på besøg sammen med en medarbejder fra den stue, som barnet skal gå på. Ingredienser i besøget er en fast liste med emner, der drøftes med forældrene.

"Vi spørger om, hvad barnet spiser, søvnrutiner, sygdom, hvordan barnet er vant til at blive trøstet, hvad barnet særligt godt kan lide, om barnet har været vant til at være med andre end mor og far og om hvilke tanker, de gør sig omkring vuggestuestart. Vi taler om, hvordan vi sørger for en god indkøring, og betrygger forældrene i, at de er velkomne i den udstrækning, det er nødvendigt. Og så fortæller vi om, hvad vuggestuetilbudet byder på, og vi gør os sindssygt umage for, at forældrene skal føle sig velkomne og mødt, og at de skal opleve, at det er et samarbejde, hvor de altid må spørge."

Tryghed for alle parter

Charlotte Lauridsen er faktisk selv overrasket over, hvor meget hjemmebesøgene har givet.

"Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at det er tryghedsskabende – for begge parter. For det er faktisk meget nemmere for den pædagogiske medarbejder at modtage et barn, som hun har set på hjemmebane sammen med forældrene. Og vores oplevelse er, at forældrene kommer til os med mere tillid, fordi vi har haft et personligt møde i deres rammer, og fordi de oplever, at vi har gjort os umage og har investeret tid i at bygge en relation."

Det er ikke alle forældre, der siger ja til et hjemmebesøg. Og nogle af dem, der gør, er lidt på vagt.

mebesøg før

”Vi hører til i et boligområde, hvor vi som pædagogiske medarbejdere kan blive set som en slags myndighedspersoner, hvor forældrene kan være lidt usikre på, om vi kommer for at kontrollere dem. Vi fortæller dem meget klart på forhånd, hvad intentionen er, så der ikke skabes tvivl. Nogle forældre ønsker alligevel ikke hjemmebesøg, og det respekterer vi naturligvis til hver en tid,” siger Charlotte Lauridsen.

Det var grænseoverskridende

Saira Hassan er pædagogisk assistent i Stjernen og har prøvet at være den medarbejder, der tog med på hjemmebesøg. Og hun kan godt leve sig ind i, hvorfor det kan være svært for nogle af områdets forældre.

”Jeg var faktisk selv vældigt skeptisk før besøget. Jeg syntes, det var grænseoverskridende at have inviteret mig selv ind i fremmede menneskers hjem, og jeg turde dårligt nok kigge til siderne af skræk for, at det blev opfattet, som om jeg observerede eller vurderede deres

hjem,” siger Saira Hassan, der til gengæld efterfølgende har oplevet, at besøget var guld værd i forhold til kontakten med det nye vuggestuebarn og dets familie.

”Moren gav udtryk for, at det havde givet hende meget mere ro, at hun havde fået ansigt på en af dem, der skulle passe hendes barn. Og det, at jeg havde mødt barnet i hendes hjem sammen med forældrene, gav mig en helt anderledes viden om, hvordan hun var. Jeg vidste fx, at hun havde meget sprog derhjemme, selv om hun var meget stille i den første tid i vuggestuen. Det gjorde helt sikkert barnets opstart mere harmonisk,” siger Saira Hassan. ▶

Saira Hassan forklarer, at det er et udtryk for omsorg og kærlighed i hendes egen kultur, når man gør alt for de små. ”Men vi kan se, hvor meget de vokser af det, når de kan gøre tingene selv - og hvor sjovt de synes, det er,” siger Saira Hassan.

◉ Svært at slippe de små

Det, der fylder mest, når medarbejderne i Stjernen tager på hjemmebesøg, er, at forældrene synes, det er svært at sende så små børn i institution.

"Det er jo ikke specifikt for forældre med anden etnisk og kulturel herkomst. De fleste nye forældre synes, at det er et stort skridt at overlade deres små børn til andre i dagtimerne. Men det er nok forstærket hos en del af familierne i vores område. Dels fordi der har været tvang involveret; de har ikke selv truffet valget. Og dels fordi nogle af familierne ikke har førstehåndskendskab til vuggestuer. En del af dem har selv gået i børnehave eller skole i Danmark, men vuggestuer er for en del et fremmed land. Her har vi en stor opgave i at give dem et indblik, så de hører om og ser vores arbejde med bør-

nene, som bygger på nærvær og omsorg og fokuspunkter som den sproglige og motoriske udvikling. I vores klynge har vi besluttet, hvordan vi bedst understøtter de forskellige områder, og det er det, vi arbejder ud fra," siger Charlotte Lauridsen.

Kan ikke lide tvang. Men.

Charlotte Lauridsen tror imidlertid ikke, at trygheden har nået at brede sig så meget, at vuggestue er blevet et naturligt valg i Tingbjerg. Hun tror, at der kommer færre vuggestuebørn, nu hvor Tingbjerg er strøget af ghettolisten, og forældrene ikke længere er tvunget til at sende deres børn afsted.

"Det er meget dilemmafyldt for mig, for jeg bryder mig grundlæggende ikke om tvang. Men jeg har jo også gennem

mange år kunne se, hvor svært det er for de børn, der først kommer i institution, når de er over to eller ligefrem over tre år gamle. De er meget ofte udfordrede sprogligt, motorisk og socialt, og der er så mange ting, de skal nå at indhente, som deres jævnaldrende kammerater kan," siger Charlotte Lauridsen, som understreger, at det ikke handler om, at alle børn skal kunne helt det samme på et givent alderstrin.

"Det handler om, at børn, der kan spejle sig i hinanden, har nemmere ved at føle sig som en del af fællesskabet. Det er til hver en tid vores opgave at få alle børn til at føle sig som en del af fællesskabet, men deres egne forudsætninger har stor betydning for, hvor nemt det er. Der sker helt vildt meget i vuggestuealderen, og her er vi også flere voksne om-

Saira Hassan og Charlotte Lauridsen oplever begge et dilemma. Ingen af dem bryder sig om tvang. På den anden side er de bekymrede for, om småbørnene i Tingbjerg holder op med at gå i vuggestue, nu hvor Tingbjerg er røget af ghettolisten, og vuggestuetvangen er ophævet.

"Vi gør rigtig meget ud af at støtte op om en god indkøring. Fx sender vi gerne både fotos og videoer til forældrene i løbet af dagen, hvis det var en svær afsked, så de kan se, at barnet er glad og trives," siger pædagogisk leder Charlotte Lauridsen.

kring børnene, så vi kan lave en meget fokuseret indsats. Desuden oplever vi, at børnene elsker at være sammen med andre børn på samme alder. Det kan man sjældent give som voksen i hjemmet."

Måske vi skal byde os mere til

Saira Hassan er enig.

"Jeg har selv anden kulturel baggrund. I min kultur er det udtryk for stor kærlighed og omsorg at gøre rigtig meget for det lille barn. Børnene får masser af kærlighed, men kan have svært ved at

blive selvhjulpne. De bliver ofte hjulpet med en masse ting, som de hellere skal støttes i at kunne selv. Det kan fx være ved at blive båret og kørt i stedet for selv at gå. Eller ved at gøre ting for sit barn, som man kan forvente, at det sagtens selv skal kunne. Jeg har det også svært med tvang, men jeg ser grundlæggende de samme ting som Charlotte," siger Saira Hassan.

Bekymringen gør, at Stjernen kommer til at fortsætte indsatsen med hjemmebesøg før vuggestuestart. Men Charlotte

Lauridsen tænker faktisk på at gå skridtet videre.

"Jeg går og overvejer, om vi kunne være mere offensive. Det er måske en mulighed at prøve at invitere os selv på besøg hos småbørnsfamilierne, før de har taget stilling til tilbuddet om en vuggestueplads. Vores erfaringer med opstarts-samtalerne har i hvert fald vist, at der er meget usikkerhed om, hvad vuggestue er – og hvad det kan gøre for det lille barn." ●

Nu er der kun vuggestu

Der er nu kun et boligområde i København, som fortsat er på "ghettolisten", nemlig Mjølnerparken, og hvor de et til toårige derfor skal i obligatorisk læringstilbud, hvis de ikke går i vuggestue eller dagpleje. Københavns Kommune fortsætter dog indsatserne for at få forældrene til frivilligt at vælge vuggestue i andre udsatte boligområder. Det handler om at sikre, at børn i udsatte positioner får et pædagogisk tilbud, siger Gitte Abildlund Brorsen fra Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Det er fra 1. december 2022 kun småbørnene i Mjølnerparken, der kan tvinges i et obligatorisk læringstilbud, hvis deres forældre ikke har indskrevet dem i et dagtilbud.

Mjølnerparken er nemlig det eneste område i København, der fortsat står på den omstridte ghettoliste, som fra 2021 har skiftet navn til listen over udsatte boligområder.

Det betyder, at forældre til et til toårige børn i Tingbjerg, Aldersrogade og de øvrige områder, der tidligere har været på listen, ikke længere er forpligtet til at sende deres børn i vuggestue eller kommunal dagpleje.

Københavns Kommune vil dog fortsætte indsatsen i de områder, der tidligere stod på ghettolisten og fortsat motivere forældrene til at skrive deres barn op til

en dagtilbudsplads, hvis sundhedsplejersken vurderer, det vil gavne barnets udvikling og trivsel at komme i vuggestue.

Gitte Abildlund Brorsen, som er leder i Fagligt Center i Børne- og Ungdomsforvaltningen i København, understreger, at den opsøgende indsats faktisk blev født, før den daværende regering vedtog loven om, at et til toårige børn i ghettoområder kunne tvinges i et 25-timers obligatorisk læringstilbud.

Loven satte turbo på indsatsen

"Vi var allerede på det tidspunkt begyndt at arbejde på at få flere forældre til at vælge vuggestue i de familier, hvor sundhedsplejen vurderede, at barnets udvikling og trivsel ville stimuleres positivt af et pasningstilbud. Vores tal viste, at der var færre børn, der gik i vuggestue i de udsatte områder, end der var i de øvrige områder, og vi ved, at der er flere børn i udsatte positioner i de områder. Vi ønskede at gøre en forskel for de børn

og sikre, at så mange af dem som muligt fik et pædagogisk tilbud. Så loven satte bare turbo på en indsats, der var i gang," siger Gitte Abildlund Brorsen.

Indsatsen foregår især ved, at sundhedsplejen laver opsøgende arbejde over for nybagte forældre, hvor de fortæller, hvad kommunale dagtilbud egentlig går ud på, og om hvad småbørnene kan få ud af at komme i vuggestue eller dagpleje. Dette sker flere steder i samarbejde med de lokale dagtilbud. Sundhedsplejersken har også mulighed for at medbringe en lege- og læringskuffert til familien, så de kan hjælpe familien med at understøtte barnets udvikling i hjemmet.

Det blev politisk besluttet i 2015 at afsætte 2 millioner til den opsøgende indsats, og efterfølgende er der afsat yderligere 2,2 millioner kroner til indsatsen, som fra 2021 er gjort varig. I budget 2023 er der derudover afsat ekstra en halv million til formålet.

Da den daværende regering indførte ghettolisterne i 2010, var der 10 boligområder i København på listen. I dag er der kun Mjølnerparken tilbage.

etvang i Mjølnerparken

Ville undgå tvang og straf

Der var hele syv boligområder på ghettolisten i København, da regeringen i 2018 strammede integrationsindsatsen. Kravet blev nu, at de et til toårige børn i ghettoområder, der ikke var indskrevet i et dagtilbud, skulle deltage i et obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen. Hvis forældrene ikke kom med barnet, og hvis de ikke samarbejdede, risikerede de at blive trukket i børneydelsen. Det var – og er fortsat – dog muligt at søge fritagelse, hvis man selv kan lære børnene dansk.

Det daværende Børne- og Ungdomsudvalg i København gjorde det til en målsætning, at så få familier som muligt skulle tvinges. Man ønskede at få forældrene til at vælge helt almindelige vuggestuer eller dagplejere ad frivillighedens vej.

Under 30 børn uden dagtilbud

Opgaven er meget langt hen ad vejen lykkedes. Når man så på de udsatte boligområder i 2018, gik 24 procent af de københavnske et til to årige ikke i dagtilbud. Da 2021 gik på hæld, var antallet nede på 12 procent. Det svarer helt konkret til 29 børn fordelt på Aldersrogade-

Ghettolisterne i København

Det var VK-regeringen, der skabte den første ghettoliste i 2010. Et boligområde kom på listen, hvis uddannelsesniveaue, indkomstniveaue og beskæftigelsesgraden var væsentligt lavere end gennemsnittet i det øvrige samfund, mens antallet af beboere, der var dømt for kriminalitet, til gengæld var væsentligt højere.

Der var 29 boligområder på den første ghettoliste, hvor København stod for de ti: Akacieparken, Aldersrogade, Bispeparken, Blågården, Gadelandet/Husumgård, Hørgården, Lundtoftegade, Mjølnerparken, Sjælør Boulevard og Tingbjerg/Utterslevhuse.

Ghettolisterne har ændret både form og kriterier hen over årene. I dag hedder det 'udsatte boligområder' med to underkategorier, 'omdannelsesområder' og 'parallelsamfund', som betegner områder, der er særligt belastede, eller som har en særligt høj andel af indvandrere og efterkommere fra ikkevestlige lande.

Der er i dag kun ét boligområde tilbage i København, som figurerer på den omstridte liste. Det er Mjølnerparken, som både har status som udsat område, omdannelsesområde og parallelsamfund.

kvartaret, Mjølnerparken og Tingbjerg/Utterslevhuse. 21 af dem boede i Tingbjerg/Utterslevhuse.

Da den nyeste liste over udsatte boligområder kom på gaden den 1. december 2022, var både Aldersrogade-kvartaret og Tingbjerg/Utterslevhuse strøget. Så i dag er det kun Mjølnerparken, der står på listen, og medio december 2022 var der otte børn fra Københavns Kommune, der var indskrevet i et obligatorisk læringstilbud.

"Det er meget lykkeligt, at det i så høj grad er lykkedes at få opløst de fleste ghettoområder i København. Men det ændrer ikke på, at vi skal have så mange børn i udsatte positioner som muligt ind i de børnefællesskaber, der er i dagtilbudene. Derfor skal vi skabe tryghed for en række forældre, som ikke selv er vokset op med vuggestuer og børnehaver, og som derfor ikke ved, hvad det går ud på," siger Gitte Abildlund Brorsen. ●

FORÅRSTURNÉ I DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

Hvad virker, og hvad knirker? Den pædagogiske virkelighed er broget og mangfoldig. Martin K.A. Rasmussen er som nyvalgt formand for almenområdet tillidsrepræsentant og talerør for cirka 8.000 LFS'ere. Han søger derfor arbejdspladser, der vil have besøg af ham på en kommende forårsturné, så han kan blive helt skarp på, hvor snittet skal lægges.

Martin K.A. Andersen går også under navnet 'Kaptajnen', og det er da også en slags togt, han skal ud på, når han i det nye år tager hul på sin forårsturné. Han vil nemlig hjertens gerne ud at besøge nogle af almenrådets mange medlemmer, dér hvor de arbejder.

"Selvom LFS er en lille fagforening, der gerne vil være tæt på, så er der alligevel ikke altid kort fra mariehønestuen til de demokratiske processer i fagforeningen. Jeg vil gerne ud til noget af den pædagogiske hverdag, som jeg ikke ser så meget som politisk valgt," siger Martin K.A. Rasmussen.

Bro til praksis

Martin K.A. Andersen er som områdeformand i LFS valgt til at varetage interesserne for de knap 8.000 medlemmer, som arbejder i de kommunale dagtilbud, på skoler, som gadeplansmedarbejdere og medarbejdere på bemandede legepladser. Han er også områdeformand for pædagogmedhjælpere på selvejende institutioner og private institutioner i København og Frederiksberg kommuner samt pædagogiske konsulenter i 18 kommuner i hovedstadsområdet. Og det er altså medarbejdere disse steder, som Martin K.A. Rasmussen gerne vil ud og besøge.

"Formålet med forårsturneen er at skabe en bro mellem LFS og pædagogernes hverdag. Jeg vil gerne skabe en uformel sammenhæng, hvor der ikke er tale om et

medlemsmøde eller et arrangement, fordi der er noget, der brænder på, men simpelthen skabe et rum, hvor vi kan tale om praksis og det, der fylder," forklarer han.

Hvorfor skal en institution have besøg af dig?

Hvis man har lyst til at have en dialog, om hvordan det går, og hvis man har noget, man synes, at ens fagpolitiske talerør skal vide noget om, så inviter mig ud. Det kan være om det, der knirker, eller om det som virker.

Hvordan kan et besøg se ud?

Det kan se ud på mange måder. Jeg vil i virkeligheden helst ud, mens praksis foregår. Jeg kan sagtens komme ud i en pause også, men jeg vil lige så gerne se en morgensamling og tale efterfølgende. Det skal helst være lidt uformelt.

Hvad skal man gøre, hvis man gerne vil have besøg af dig?

Ring på 3094 8130 eller send mig en mail på Mkar@foa.dk ●

Hvem er den nye formand

Martin K. A. Rasmussens fulde navn er Martin Kragballe Appelquist Rasmussen, og han er 38 år gammel.

Hans vej ind i pædagogfaget gik via et job som tilkaldevikar på et bosted for voksne udviklingshæmmede, som fortsatte i en midlertidig ansættelse. Drømmen var oprindeligt at blive skuespiller, men i 2014 bestemte han sig for at tage merituddannelsen som pædagog. Han har i hovedparten af årene som pædagogisk medarbejder arbejdet på almenområdet, og i 2018 blev han pædagogisk leder i Børnenes Verden på Vesterbro.

Martin K. A. Rasmussen har været både AMR og TR, før han blev leder, og har siddet i almenbestyrelsen siden 2011.

Skuespillet udleveres, når han underviser i drama på en ungdomsskole, og via hans eget lille teater, der hedder Anden og Mågen.

Martin K. A. Rasmussen er derudover officer i Marinehjemmeværnet – derfra kælenavnet Kaptajnen, som dog også passer, når han sammen med ægtefællen Charlotte cruiser rundt i det gode skib Ursula.

LFS har knap 12.000 medlemmer, som alle arbejder med pædagogik i den ene eller anden form. Du kan i denne serie møde en række LFS'ere og læse om, hvordan de havnede i netop deres job.

MEDLEMSPORTRÆT

Har du en kollega, som du synes, vi skal portrættere, eller har du selv en historie at fortælle, så kontakt redaktionen på ifsnyt@ifs.dk.

DAGPLEJEN V

”Jeg er oprindelig uddannet kosmetolog. Kosmetologens arbejde ligger dog på de tidspunkter, hvor andre mennesker har fri, så da jeg blev alene med mine piger, besluttede jeg mig for at prøve noget nyt. Jeg er vokset op med en mor, der var dagplejer i al den tid, jeg boede hjemme. På den måde har det ligget i baghovedet på mig, at det måske var noget, som jeg skulle prøve en dag. Men jeg skulle først forbi kontorarbejde og et arbejde som handicap hjælper, før jeg fandt ud af, hvor fantastisk arbejdet som dagplejer er. Jeg modtager hver dag fire børn i mit rækkehus i Albertslund.”

”Jeg er vokset op i Albertslund. Jeg har kortvarigt boet andre steder, men da jeg blev mor allerede i en alder af 19 år, flyttede jeg tilbage til Albertslund. Her er trygt og rart. Mine søskende har også altid boet her. Jeg har især et tæt forhold til min storesøster. Hun er ti år ældre end mig og har altid været et kæmpe forbillede. Vi ses minimum en gang om ugen. Når jeg har fri, bruger jeg også tid med mine døtre. Jeg har tre, som alle er teenagere.”

”Nu skal jeg være områdeformand for Dagplejen i LFS. Jeg forventer, at det bliver vildt på alle mulige måder. Jeg er gået ind til opgaven med stor ydmyghed. Jeg forestiller mig, at det bliver lidt ligesom at komme ind i en orkan, hvor man ikke kan gøre så meget andet end at følge med rundt. Jeg tror også, at det bliver en stejl læringskurve. Til at begynde med vil jeg samle input for at finde ud af, hvordan jeg bruger min tid bedst muligt for medlemmerne. Det er jo dem, som det hele handler om.”

”I mine øjne har fagbevægelsen et problem. Medlemmerne kan ikke mærke den gejst, som fagbevægelsen er skabt på. Jeg tror, at der er rigtig mange, som er medlemmer af en fagforening, fordi de er bange for at blive fyret. Men forståelsen af hvad en fagforening egentlig laver og betydningen af fagbevægelsen, den er der mange, der ikke har. Kampen i de næste år bliver at genetablere denne forståelse. Det gælder både på den store klinge i forhold til overenskomstforhandlingerne, men det gælder også lokalt i forhold til den enkelte arbejdsplads.”

”Dagplejen har aldrig været så relevant, som den er nu. Når vi kigger ud i samfundet, så kan vi se, at familielivet kører med 400 kilometer i timen, og arbejdslivet kører også virkelig stærkt. Det kan være rigtigt svært at være et lille barn i. I dagplejen er der hygge, nærvær og ro, som minder om en familiehverdag, og det kan noget helt specielt. Samtidig har man som dagplejer en lille børnegruppe, som man kan aflæse og tilrettelægge dagens program efter. For forældrene er det helt specielt, at det er den samme, du afleverer til om morgenen, som du henter hos om eftermiddagen. Dagplejeren ved præcis, hvad barnet har lavet, for hun eller han har været sam-

ENTER PÅ MIG

men med barnet hele dagen. Der bliver skabt en meget tæt og nær relation, giver tryghed i som ynhurtigt hos børnene, og det giver jo ro til at gro.”

”**Det er med** blandede følelser, at jeg forlader mit arbejde som dagplejer for en periode, for det er virkelig et arbejde, som jeg er glad for. Jeg havde godt tænkt, at jeg ville tage skridtet mod at øge mit politiske engagement i LFS, men det kommer også bag på mig selv, at muligheden kom så hurtigt. Jeg ved bare, at det er mulighed, som jeg ville ærgre mig til min dødsdag over at misse, selvom det også føles overvældende at gå fra en tryk hverdag, som jeg kender, til en hverdag, som jeg ikke helt endnu ved præcis, hvad kommer til at indebære. Jeg er dog sikker på, at dagplejen venter på mig, og det giver mig en stor glæde og ro, at jeg har haft et arbejde, som jeg har været så glad for.”

”**Dagplejen har** en række udfordringer. På landsplan er der mange, som går på pension i de kommende år, og det er svært at rekruttere de yngre, som måske selv har små børn. Jeg kan også godt være bange for, at bevidstheden omkring dagplejen er ved at sygne lidt hen. Synlighed er stadig meget relevant for dagplejen, og vi skal have fundet en strategi for, hvordan vi for alvor får gjort det her job attraktivt, og at folk får øje på, at det overhovedet er en mulighed. Der er også mange regler på området, som der bør blive luget ud i. I øjeblikket følger jeg spændt med i de private overenskomstforhandlinger, fordi de jo har det med at lægge nogle trædesten for de offentlige overenskomstforhandlinger.

Navn: Natascha Steen

Alder: 37 år

Arbejdssted: Er fra 1. februar ny områdeformand for dagplejen i LFS

Bonusinfo: Natascha Steen elsker at se fodbold. Hun har især en svaghed for engelsk fodbold, og favoritholdet er Manchester United. Men hun er også trofast fan af FCK. Hun er i det hele taget ganske sportsinteresseret og er også holdleder for datterens basketballhold.

Bor i Albertslund med døtrene Amina, Nadia og Jamilla på 18, 14 og 13 år.

SENIORKLUBBENS ARRANGEM

Seniorklubbens bestyrelse præsenterer hermed klubbens program for sæsonen 2023. Vi håber, at vores program vil have din interesse.

Du er som førtidspensionist, efterlønner og pensionist i LFS automatisk medlem af seniorklubben. Vi vil glæde os til at se dig i et spændende og hyggeligt fællesskab.

Når arrangementerne foregår i LFS, er det i mødesal A med indgang via porten i Sorøgade 4-6, 2100 København Ø.

Tirsdag den 21. februar kl. 11 i LFS

400 års historik for jødernes indvandring i Danmark

Mads Emil Christensen, medforfatter til den nyligt udkomne billedbog "Jødernes historie er også Danmarks historie", fortæller om, hvordan jøderne kom til at bidrage til landets udvikling og blev en del af det danske samfund. En viden der kan trække paralleller til andre udenlandske kulturer, der er indvandret til Danmark

Læs mere på www.jewmus.dk

Onsdag den 22. marts kl. 11 i LFS

Byhaver på tage og altankasser

Persille Ingerslev, Danmarks ukronede dronning af gendyrk, kommer og fortæller os om byhaver, dyrkning af altankassen mm.

Læs mere på www.persilleshjemmedyrk.dk

Onsdag den 12. april kl. 11 i LFS

Generalforsamling

På generalforsamlingen har alle seniorer i LFS mulighed for at præge klubbens fremtidige indhold. Et medlem af forretningsudvalget giver inden generalforsamlingen en orientering om, hvad der foregår i LFS.

Seniorklubben serverer frokost, så husk tilmelding til frokost.

ENTER I 2023

Onsdag den 24. maj kl. 9.30 på Lyshøjsgårdsvej ved Valby Station

Skovtur

Vi kører i bus til "Dansk Forsorgshistorisk Museum", som ligger ved det gamle Andersvænge ved Slagelse. Vi bliver inviteret på en guidet tur rundt og til fremvisning af en film om forsorgens udvikling. Senere kører vi til Krebshuset i Sorø, hvor vi hygger os og spiser frokost.

Turen koster 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster. Læs mere på www.forsorgshistorien.dk

Mandag den 21. august kl. 11 i LFS

Velkommen tilbage fra ferie

Vi hygger os, hilser på hinanden, mens LFS korets dirigent Kristian Bach synger sine egne sange og også sørger for, at vi får smurt stemmebåndene med sange, vi alle kender.

Torsdag den 14. september kl. 10.45 på Kvæsthusbroen København fra vandet

Vi tager en to timers sejlads igennem Københavns havn og bliver guidet langs havnens nye og gamle bygninger og pladser. Vi får frokost på en af Refshaleøens nye og spændende spisesteder.

Turen koster 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster.

Du kan se seniorklubbens arrangementer i dit fagblad LFS Nyt samt på www.lfs.dk/8532. Her kan du også se ekstrature og møder i faglige seniorer.

På www.lfs.dk/584 finder du generel information om Seniorklubben.

Email: lfs.seniorklub@gmail.com.

Til betaling af udflugter er vores bankkonto: 5361 0000687637

Onsdag den 25. oktober kl. 11 i LFS

Aktuel politik

Peter Lautrup-Larsen har i næsten fyre år haft sin daglige gang på Christiansborg som politisk reporter på TV2. Han har derfor en baggrundsviden, der kan gøre os klogere på, hvad der sker i den aktuelle politik.

Tirsdag den 21. november kl. 11 i LFS

Grønlandske børn

Henny Kleist Konradsen fortæller bredt om børns vilkår i Grønland og om de grønlandske børnehaver.

Torsdag den 7. december kl. 10 på Lyshøjsgårdsvej ved Valby station

Julefrokost på Røsnæs

Lad nostalgien blomstre. Kom og se vores gamle kursusejendom og feriecenter, som nu er en kro. Efter frokosten er der mulighed for at gå en tur på stranden eller op i bakkerne. Man kan også blive indenfor og nyde udsigten.

Turen koster 250 kr. for medlemmer og 350 kr. for gæster

@gmail.com

ARKITEKTUR I BØRN

Materialer, rummelighed og skala. Vores liv er pakket ind i arkitektur. Ved at udvikle et sprog for arkitektur kan børn både få tilført et ekstra lag til deres leg, og så kan første skridt blive lagt til, at de på et tidspunkt deltager i udviklingen af vores fælles byrum.

”Børnene på legepladsen ved godt, hvor de kan lide at være, så det er en god idé, at man spørger dem om, hvorfor de kan lide at være lige der.”

Opfordringen kommer fra Luise Holm Rathje. Hun er seniorprojektleder i Dansk Arkitekturcenter, som i øjeblikket har et projekt, hvor de klæder det pædagogiske personale i en række kommuner på til at dykke ned i arkitekturen sammen med børnene.

”Rent pædagogisk giver et fokus på arkitektur en oplagt mulighed for, at børnene reflekterer over, hvad de er omgivet af – hvad der gør dem godt, og hvad der kan gøres bedre,” siger pædagog på den bemandede Tårnlegepladsen Jan Ørskov Schmidt.

’Arkitektur i børnehaven’ er skabt med støtte fra Nordea-fonden, og formålet er, at dagtilbud kan dykke ned i arkitektur. Det er nonprofit organisationen Dansk Arkitekturcenter, der har udviklet projektet, der i København for øjeblikket foregår på de bemandede legepladser, hvor institutioner kan komme på besøg til for eksempel en materiale-safari.

Materialernes egenskaber

Pædagog Jan Ørskov Schmidt har denne dag besøg af underviseren Signe Thomsen fra Dansk Arkitekturcenter på

EHØJDE

- Tårnlegepladsen sammen med sælerne fra Østerbrobørnehaven Rosalie. Børnegruppen er samlet på gulvet af legepladsens byhus.

"Jeg har været i en masse børnehaver, hvor møblerne var lavet af træ," siger underviseren Signe Thomsen til børnegruppen. I hånden har Signe Thomsen en pose. Hun tager et firkantet stykke træ op ad posen.

"Der er en grund til, at møblerne er lavet af træ, og det er, at det er blødt at sidde på," fortsætter hun med at forklare til den koncentrerede børnegruppe, som skiftes til at mærke på træet. Signe Thomsen er i gang med at indlede en materiale-safari, og Jan Ørskov Schmidt observerer, for næste gang er det ham, der skal sætte projektets materialer i spil, når byens institutioner og familier kommer på besøg på den bemandede legeplads.

Arkitektens værktøjskasse

Alma på fire får lov til at trække det næste stykke materiale op af posen. En firkant, der er grå og hård, bliver sendt rundt mellem børnehænderne. Børnene lugter til det. Nogen synes, at det lugter af prut. Og flere genkender materialet som beton.

"Ved I, hvad der er lavet af beton, som vi gik i gennem på vej herud," spørger børnenes pædagog.

"En tunnel," råber børnene i kor.

Det er ved at være tid til at trække det sidste stykke materiale, inden børnene skal ud på legepladsen og finde materialer, dér hvor de bliver brugt i arkitekturen.

Leo på fem trækker et gennemsigtigt materiale op af posen.

"Er der nogen, der kan se noget herinde, der er lavet af glas?" spørger Signe Thomsen børnene.

Chloé på fire peger på vinduerne.

Beton er et hårdt materiale. Børnene undersøger materialet og finder frem til, at det lugter af prut. De snakker også om, at det nok er godt, at møbler oftest ikke er lavet af beton, men af træ, som er blødere.

Arkitektur i børnehaven

Jan Ørskov Schmidt er glad for, at han har fået mulighed for at være en del af projektet.

"Forløbet har også været med til at give mig et sprog og en måde at formidle ting på til børnene. Man behøver ikke det store set-up for at snakke arkitektur, for arkitektur er der hele tiden, og det er noget, børnene bevæger sig rundt i," siger Jan Ørskov Schmidt.

Og børnene er allerede en slags arkitekter, bemærker Jan Ørskov Schmidt.

"Når børnene leger, skaber de rum for sig selv og hinanden. De laver huler her på legepladsen med klodser og brædder, og de sætter deres sanser i spil, når de leger med sand i former, og når de maler med kridt," siger han.

Geniets streg

Dansk Arkitekturcenter har stor erfaring med at undervise og samarbejde med pædagogisk personale fra dagtilbud og skoler. Her er erfaringen, at pædagoger kan have en tendens til at forbinde arkitektur med noget fancy og lidt elitært.

Hvad kan man bruge filt til? Signe fra Dansk Arkitekturcenter går på opdagelse i forskellige materialer sammen med børnene fra institutionen Rosalias sælstue. Fremover er det pædagog Jan Ørskov på den bemandede legeplads, som skal udforske materialer, rum og former med de besøgende børn på Tårnlegepladsen.

Jan Ørnskov Schmidt arbejder som legeplads-pædagog med at skabe forskellige rum for børnene, hvor de kan udvikle og udleve forskellige sider af dem selv. Bålet er en af hans egne foretrukne måder at skabe et rum på.

For arkitektur bliver ofte forbundet med ikoniske bygningsværker skabt med geniets streg.

”Jeg har mødt pædagoger, som kom med et udgangspunkt om, at de ikke vidste så meget om arkitektur. Men vores udgangspunkt er, at de ved vanvittigt meget om arkitektur, for de står i det hver dag. En børnehave er en bestemt form for arkitektur i sig selv, og de har masser af praksiserfaring med, hvad det er, arkitektur gør ved os,” siger Luise Holm-Rathje, der er seniorprojektleder og daglig leder af undervisningsafdelingen Learning i Dansk Arkitektur Center.

Tavs viden om arkitektur

Som eksempler på den viden, det pædagogiske personale ligger inde med om arkitektur, nævner Luise Holm-Rathje, at de ansatte godt er klar over, at der som regel altid er et rum, der ikke fungerer. Eller et rum, hvor der er støj.

”Når jeg taler med pædagoger om arkitektur, så plejer jeg at spørge dem om, hvor det ikke fungerer, og så vælter der er en skov op med hænder, for de

Rutsjebanen er et godt eksempel på en del af legepladsen, som er lavet i metal. Her suser en dreng fra børnehavestuen Sælterne hen til legeredskabet, som en del af materiale-safarierne på Tårnlegepladsen.

FORSLAG TIL AT INDDRAGE ARKITEKTUR I PÆDAGOGIKKEN

Materialer

Indsaml mursten, træ, metal, gummi og så videre, og lav en materialebuffet. Tal med børnene om materialernes egenskaber, og hvad de kan bruges til.

Skala

Ved at indsamle en legomand, en playmobilmand og en bamse, kan man snakke om, hvem der passer ind i skalaen til dukkehuset. Eller finde ud af, hvor mange voksne, der passer ind i leghuset for at få en snak om, hvem det er bygget til.

Former

Lav en trekantssafari sammen med børnene ved at gennemlede børnehavestuen for ting, der er trekantformede.

Farver

Find farverne. Det handler ikke om arkitektur en-til-en, men det kan give en forståelse af, hvor stort farvespektret er, og hvad det er for nogle farver, der gør os glade.

Rum

Tag børnene med rundt i børnehavens rum. Snak om, hvor der er rart at være, og hvor der ikke er rart at være. Ved hjælp af flag kan børnene afgrænse et rum for på den måde at sætte ord på, at det ikke kun er larvestuen, der er et rum, men at sandkassen også er et rum.

Børnene har efter materiale-safarien rig mulighed for at udforske de mange forskellige materialer på legepladsen.

ved det jo godt. De har masser erfaring med arkitektur og med helt nær praksiserfaring med arkitektur. Samtidig laver de rigtig mange projekter, der inddrager arkitektur. Det kan for eksempel være temauger om 'her bor jeg', hvor de er ude og besøge de steder, hvor børnene bor. Allerede der har man forskellige typologier i spil, for nogle bor i rækkehuse, nogle bor i lejligheder, og nogle bor i villaer. Når de bygger mælkekartonbyer, så arbejder de jo også med arkitektur," siger Luise Holm-Rathje.

Man skal tage stilling

Dansk Arkitekturcenter har ikke skabt projektet 'Arkitektur i børnehaven' for at inspirere flere børn til at blive arkitekter, men for at plante et første frø til, at børnene tager stilling til deres omgivelser. Arkitekturprojektet er på den måde skabt med afsæt i den danske velfærdstradition, hvor man tror på, at hvis vi skal have et godt bygget miljø i Danmark, så skal vi have kvalificerede holdninger og flerstemighed.

"Vi er jo så privilegerede i Danmark, at man kan få lov til at ytre sig. Man kan sige noget til borgermøder eller til høringer, når nyt byggeri skal opføres. Hvis børnene allerede tidligt får sprog for materialer, rum og former, tror vi, at de på sigt er bedre klædt på til at deltage i disse processer," siger Luise Holm-Rathje og tilføjer:

"Børnene ved instinktivt og i deres maver, hvor de godt kan lide at være, men de ved det ikke med deres bevidsthed og deres ord. Hvis man kigger på materialerne, kan man have nogle snakke om, hvad der er på spil, og så er blikket allerede skærpet," siger hun.

Rummelighed er også noget, som Jan Ørskov Schmidt tænker over som legepladspædagog.

"Jeg synes, at det er utroligt interessant at arbejde med rum generelt. Jeg synes, at det er supervigtigt, at en legeplads indeholder forskellige scener eller forskellige arenaer, hvor der er plads til forskellige aktiviteter, om det så er læring, fantasi, naturoplevelser eller bare at være," siger han. ●

Efter børnene i fællesskab har talt om forskellige materialer, skal de på materiale-safari. Her skal de finde materialerne på legepladsen.

I 2023 er København udnævnt til hele verdens arkitekturhovedstad. Den danske hovedstad er blevet udvalgt på baggrund af byens innovative byudvikling og stærke traditioner for demokratisk og bæredygtig arkitektur, der er til inspiration for byer verden over.

Byen kommer i den forbindelse til at rumme udstillinger, løb, guidede ture og undervisningsforløb for store og små, som giver anledning til at tale om, hvad der gør en by god at leve i.

Lars Johannsen og Maria Sømod er pædagogisk personale i institutionen Rosalie. De bruger ofte Tårnlegepladsen i deres pædagogiske arbejde.

DER ER SGU DA INGEN, OG DRØMMER OM AT BLIVE KRIMINEL

Stine Askov arbejdede som pædagog i næsten 20 år, før hun sprang ud som fuldtidsforfatter. Hun skriver romaner om rigtige mennesker med en på samme tid humoristisk og uheldssvanger undertone. Stine Askov har valgt forbrug og rejser fra for at kunne lave det, hun elsker allermest: At skrive. Men det er de mennesker, hun har mødt i årene som pædagog, og de børn hun har passet, der har givet hende det bagkatalog, hun nu skriver ud fra.

Din seneste bog handler om pigen Mona, som vokser op i det sociale boligbyggeri Nøjsomheden. Hvor kommer Mona fra?

Mona og alle de andre personer i Nøjsomheden bygger på nogle af de mange mennesker, jeg har mødt i alle mine år som pædagog. Jeg har fået mange læsertilbagemeldinger på den bog, og mange fortæller mig, at de har været dybt grebet af den. Både af fortællingen om, hvordan Mona mister sin moster Tut, og om Monas ukuelighed, selv om hun lever med nogle hårde odds imod sig. Det har berørt mig meget. Jeg har i det hele taget et stort bagkatalog, som jeg har fået foræret af alle de mennesker, jeg har mødt, og de børn jeg har passet. Noget af pointen i Nøjsomheden er, at vi alle sammen gør vores bedste ud fra de kort, vi har fået på hånden. Vi bestemmer jo ikke selv de omstændigheder, vi lever under, og der er sgu da ingen børn, der går og drømmer om at blive kriminelle, når de bliver voksne. Der var så meget snak om det frie valg i den nyligt overståede valgkamp, og det provokerede mig ret meget: Det er de færreste af de udsatte familier, jeg har mødt i mit liv som pædagog, der har haft særligt

mange frie valg. "Vi har valgt en toværelses i et almennyttigt boligbyggeri frem for en patriciervilla i Hellerup, ha-ha!"

Der er en underliggende alvor og nogle steder ligefrem uhygge i dine bøger. Det var især tilfældet i Katalog over katastrofer, hvor pigen Helle opdrages af sin far, der vil ruste hende, så hun kan overleve en atomkrig. Hvad handler det om?

"Helle bygger i et vist omfang på min egen opvækst – med den store forskel, at Helles far går til yderligheder og mister grebet om virkeligheden, hvilket aldrig skete for mine forældre. Men jeg er vokset op i en landsby på Sjælland, og mine forældre var henholdsvis lærer og pædagog og havde en drøm om at om at være selvforsynende. Vi dyrkede vores egne grønsager, vi huggede vores eget brænde, og min far fiskede. Faktisk nægtede jeg at spise fisk, fra jeg var 17, til jeg var omkring 30. Jeg havde simpelthen fået for meget. Da jeg var 10 år, sprang Tjernobyl i luften, og det blev en skelsættende begivenhed i min barndom. ●

Tekst og foto: Anna Louise Stevnhøj

DER GÅR

- ◉** Jeg blev meget bange, og jeg blev meget optaget af risikoen for atomkrig. Mine forældre gjorde som sådan ikke noget forkert, jeg blev bare ramt på et følsomt tidspunkt i mit liv, og det fyldte meget i årene, der fulgte. Så den underliggende katastrofefølelse i bogen bygger nok til dels på min egen angst. Men jeg veksler generelt mellem uhygge og humor – og er nok ikke så meget i midterpositionen. Jeg har en tendens til at vælge mellem yderpunkterne.”

Hvordan fandt du vejen til pædagogfaget?

Jeg har altid skrevet. Digte, romaner, noveller. Men alle sagde, at jeg skulle have noget at falde tilbage på; jeg skulle sørge for at få en uddannelse. Da jeg var færdig med gymnasiet, blev jeg pædagogmedhjælper i en vuggestue, og det var en fest. Vi var tre voksne plus to støttepædagoger på stuen, og det var så sjovt. Så det følte helt rigtigt at blive pædagog. Jeg søgte ganske vist også ind på Forfatterskolen, men blev ikke optaget, så det blev seminariet. Mine første bøger er skrevet om aftenen, når mine børn var faldet i søvn. Der var lige to timer mellem 20 og 22, hvor jeg kunne fordybe mig. Det at skrive overgår langt Netflix!”

Var det et tilvalg af forfatterlivet, eller et fravalg af pædagogfaget, da du blev fuldtidsforfatter?

”Jeg har været vildt glad for at være pædagog. Men de sidste år fik jeg en oplevelse af udmattelse. Der skete et systemskifte, jeg ikke trivedes i. Det var ikke længere nok at lave nogle fede ting med børnene. Vi skulle hele tiden sidde stille! Vi fik en Fri-for-mobberi kuffert, hvor vi skulle sidde stille og læse højt fra en bog i stedet for at lege med børnene og forholde os til de sociale dynamikker i legen. Man kunne ikke længere pjatte og bygge huler; man skulle lave dialogisk læsning og arbejde med fokusord. Jeg skulle gå for meget på kompromis. I 2019 var jeg så heldig, at jeg fik nogle legater, som blev startskuddet til, at jeg turde springe ud i forfatterlivet på fuld tid. Jeg har måttet skrue ned for forbruget, og der er ikke råd til at rejse – men det er lige meget. Jeg lever egentlig min drøm.”

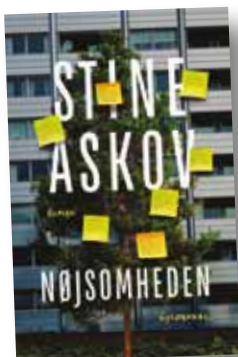
”Hvordan var det at balancere mellem ”grøn stue” og forfatterreceptioner på Gyldendal?

”Jeg snublede jo nærmest ind i forfatterverdenen, fordi mine bøger er skrevet derhjemme efter arbejdstid. Da jeg havde skrevet min første bog, kendte min søster en på et forlag, og jeg sendte manuskriptet til hende ... og så skete det lige som bare. Men jeg kendte slet ikke hierarkierne og normerne i den verden, jeg var jo bare

superglad. Så fandt jeg efterhånden ud af, at der er de rigtig fine forfattere, og så er der sådan nogen som mig ... Jeg følte mig nok lidt fremmed. Jeg havde en idé om at, hvis det var lykkedes for mig at komme ind på Forfatterskolen, ville det have været anderledes. Jeg tænker også stadig, at det må være det rene paradys at sidde der sammen med alle de andre mennesker, som også bare gerne vil skrive – selvfølgelig helst uden de seksuelle krænkelser, som så er dukket op i kølvandet af Forfatterskolen. Men i dag har jeg heldigvis knyttet et netværk med andre, som skriver, og vi har rigtig meget glæde af hinanden. Vi bruger hinanden som en slags kolleger, og det har jeg brug for. Det savner jeg fra min tid i dagtilbud – kollegerne. Jeg er slet ikke introvert nok til bare at sidde herhjemme og skrive for mig selv hele tiden.”

Der er en stigende tendens til, at forfattere er en stor del af deres egen markedsføring, og rigtig mange forfattere deler i høj grad deres personlige univers på de sociale medier. Men du er ret usynlig på de sociale medier?

”Ja, og jeg ville da ønske, jeg var lidt bedre til det. Det ville hjælpe, hvis jeg havde en hund og kunne lide at tage billeder af den ... Men alvorligt talt. Jeg synes, det

Stine Askov

Stine Askov er født i 1976. Hun debuterede som forfatter i 2012 med romanen Bid, en roman om en ung kvinde med rod i tilværelsen, som blev nomineret til Bog Forums debutantpris. Hun har herefter skrevet Kaninens år (2014), Bjørneklo (2017), Katalog over katastrofer (2020) og Nøjsomheden, som udkom i 2022. Hun har dertil bidraget til en række novellesamlinger, herunder Dromedaren - syv noveller om én fest og Mælkekassetårn.

Stine Askov bor i Indre By sammen med de to døtre på 18 og 19 samt pigernes far, som hun har været sammen med i 26 år.

er så fuldstændig absurd, hvis nogen skulle interessere sig for, hvad jeg spiser til aftensmad, og hvordan jeg indretter min lejlighed. Jeg kan ikke lukke andre ind på den måde. Det er ikke, fordi jeg er blufærdig. Jeg kan bare ikke se meningen med det. Jeg har været en del ude og holde foredrag om mine bøger, og jeg er ved at dø af skræk hver gang, jeg skal på. Det er faktisk virkelig underligt, for når man er på arbejde som pædagog, så er det jo faktisk liv eller død. Det er nervepirrende at have ansvaret for alle de små mennesker. Men hvis et barn slår tænderne ud, ved jeg jo, hvad jeg skal gøre, og jeg kan handle. Når jeg skal optræde foran en masse mennesker, skal jeg være i centrum, og det føles svært, indtil jeg er i det. Så er der altid nogle interessante spørgsmål og refleksioner, som gør, at jeg glemmer nervøsiteten og kan være i det. Men det er nok 1970'erne, der skrider mod 2000'ernes selvfokus. Jeg er opdraget til, at man først og fremmest skal være en god kammerat og ikke fremhæve sig selv."

Dine bøger cirkler generelt om børn og unge mennesker og om opvækstens betydning. Er det din indre pædagog, der skriver?

"Jeg har i hvert fald erkendt, at jeg kun kan skrive om noget, der ligger tæt på mit hjerte. Der skal være en menneskelig historie, der interesserer mig, og når man arbejder som pædagog, får man en større rummelighed og forståelse for, hvorfor mennesker træffer de valg, de gør. Jeg har sagt til begge mine døtre, at de skal prøve at være pædagogmedhjælper, så de kan lære, hvordan mennesker bliver til mennesker. Til gengæld har jeg også sagt, at de ikke skal blive pædagoger. Det er simpelt hen for hårdt..."

Du har fået en 70'er opdragelse, hvor man først og fremmest skulle være en god ven, og hvor man skulle være selvhjælpen. Hvordan har det påvirket din egen børneopdragelse?

Jeg har forsøgt at give mine værdier videre, især hvad angår fællesskabets betydning. Og jeg synes, det er lykkedes. Jeg synes ikke, at mine døtre er selvoptagede. Men jeg har en generel bekymring for børn i dag. Jeg oplevede et færdighedstab i de sidste år, jeg arbejdede i dagtilbud, Børnene kunne mindre og mindre, både praktisk og socialt, og de

blev udfordret mindre. Jeg har hørt, at forældre arrangerer legeaftaler for børn helt op til 12-årsalderen – det er i min optik helt skævt. Samtidig har vi nogle børne- og ungegenerationer, der mistrives mere og mere. Jeg tror på, at det giver en styrke at kunne ting. Og jeg tror, at børn, der vokser op med, at de voksne skal klare det hele for dem, bliver usikre og kede af det. ●

MERE PSYKISK SYGDOM HOS BØRN EFTER CORONA

Danske børn og unge får mere medicin mod psykisk sygdom, og de får flere psykiatriske diagnoser, end de gjorde før corona. Det viser stort dansk studie blandt børn og unge i alderen 5-24 år i Danmark frem til juni 2022.

Studiet er foretaget af forskere ved Afdeling for Klinisk Farmaci, Farmakologi og Miljømedicin og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Forskningsenhed på Syddansk Universitet, og det bygger på data fra de nationale sundhedsregistre. Tallene viser en stigning på 18 procent i antallet af nye brugere af medicin mod psykiske lidelser, såsom sovemedicin, ADHD-medicin og antidepressiva. Derudover har der været en stigning i antallet af 5-24-årige, som er diagnosticeret med ADHD eller, i mindre grad, angstlidelser. Forskerne bag studiet understreger, at undersøgelsen ikke giver forklaringer på, hvad der forårsager stigningen.

TJM Forsikring

FORBRUGER RÅDET tænktænkt
Bedst i test SEP. 2022

Gratis dyrlægehotline med dækningen "Sygdom og ulykke"

Den bedste forsikring til din bedste ven

Skal din bedste ven sikres hjælp, hvis den bliver syg eller kommer til skade?

I TJM Forsikring får du den billigste hundeforsikring med særlig gode dækninger.

- ✓ Ekstra god hundeanvarsforsikring, der både dækker dit lovpligtige ansvar og også beskytter fx dine egne børn under 14 år, din hundepasser og hundetræner.
- ✓ Ældre hunde er også velkomne.
- ✓ Tilpas hundeforsikringen til netop dine og din hunds behov.

Se tjm-forsikring.dk/hundeforsikring

Sammenhold betaler sig

LEG MED SØLVPAPIR, TAPE, PINDE OG ANDET SANSEGUF

Barnets sanseapparat er grundlaget for al øvrig udvikling. Og børn er programmerede til virketrang og til at undersøge og dermed udvikle sanseapparatet. Men det er de voksne, der skal skabe rammerne.

Den nye bog 'Sanselige legeprojekter med 0-2-årige' viser med eksemplarer fra forskellige dagtilbud, hvordan legeprojekter gør det muligt at skabe et lege- og læringsmiljø, som både indeholder nærvær og trykthed mellem børn og voksne, venskab mellem børn samt stimulation af sanserne.

Bogen udmærker sig ved at komme med konkret inspiration til forløb og materialer.

Bogen er skrevet af Alice Kjær, som er cand.pæd. i pædagogik, pædagog, foredragsholder og censor på pædagoguddannelsen. Den er udgivet på Frydenlund til en vejledende pris af kr. 269,95 kr.

Gårdbesøg for børnehaver!

Velkommen til Ventegodtgaard, vores økologiske gård, lidt nord for Køge.

Vi tilbyder et udvalg af oplevelser for børnene.

Tag ungerne med ud til såning og plantning, traktortur m. vogn, kornhøst med le, afrikansk dans og trommer, leg med halmballer, bålhygge med pandekagebagning, æblemose presning, eller kørsel med havetraktor.

Mulighederne er mange her hos os!

Kontakt Jens på mail:
jens.vgg@gmail.com
hvis du vil høre mere.

ventegodtgaard.dk

Kalender

30. januar

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

7. februar

Almenleder-
sektionsbestyrelse
12.00 – 15.30
LFS sal D

9. februar

Dagpleje-
bestyrelsesmøde
18.00 – 21.00
LFS kantine

16. februar

Dagplejeområdets
lederbestyrelse
09.00 – 12.00
LFS sal D

22. februar

Almen-
bestyrelsesmøde
8.30 – 16.00
LFS sal A

27. februar

Hoved-
bestyrelsesmøde
9.30 – 16.00
LFS sal A

Tjek kalenderen på lfs.dk

Tjek altid kalenderen på forsiden af www.lfs.dk, hvis du vil være sikker på at vide, hvad der foregår i LFS. Der kan opstå aktiviteter og møder efter, at bladet er sendt til tryk.

LFS kor

LFS koret øver torsdage mellem 17.30 – 19.00 i kantine i LFS. Er du ikke allerede med i koret, men har lyst til at synge, kan dette sagtens lade sig gøre. Kontakt Lisbeth Waidtløw på lisw@foa.dk

KONTORLOKALER TIL LEJE CENTRALT PÅ ØSTERBRO

LFS udlejer kontorlejemål på Rosenvængets Allé 16 på den centrale del af Østerbro, tæt på søerne og Trianglen.

Lejemålet udgør ca. 280 M² i klassisk ejendom på 4. sal med skråvægge. Der er ikke elevator.

Lejemålet er ideelt til kontorfællesskab med syv hyggelige kontorlokaler, tekøkken samt toilet. Til lejemålet er der derudover adgang fælles faciliteter såsom kantine med varm og kold mad, dejligt gårdmiljø samt stor mødesal (op til 100 personer) til udlån.

Hvis du ønsker information, eller hvis du gerne vil se lokalerne, kan du kontakte Lisbeth B. Jensen på libj@foa.dk.

Du kan også ringe på LFS hovednummer: 3544 4546.

LFS Senior

Klubben for førtidspensionister – efterlønnere og pensionister

SE OGSÅ SENIORKLUBBENS ÅRSPROGRAM PÅ MIDTERSIDERNE AF DETTE NUMMER AF LFS NYT.

Medlemsmøder:

Tirsdag den 21. februar kl. 11 i LFS, sal A, Sorøgade 6

400 års historik for jødernes indvandring i Danmark.

Mads Emil Christensen, medforfatter til den nyligt udkomne billedbog "Jødernes historie er også Danmarks historie", fortæller om, hvordan jøderne kom til at bidrage til landets udvikling og blev en del af det danske samfund. En viden der kan trække paralleller til andre udenlandske kulturer, der er indvandret til Danmark

Faglige seniorer:

Fredag den 24. februar kl. 10.30 i HK København Svend Aukens plads 11, 2300 Kbh. S

Kina i dag:

Journalist Jan Larsen tidligere udenrigskorrespondent i Kina for DR, vil fortælle om immigrantarbejdere, Kinas halve milliard pensionister og Kinas enorme udenrigspolitiske indflydelse.

Ekstrature:

Torsdag den 9. februar kl. 11. Statens Museum for Kunst, Sølvgade 48-50, 1307 København K

"Det røde Atelier"

Vi mødes i forhallen på museet. Vi kan lige nå at se Henri Matisse udstillingen "Det røde Atelier", inden udstillingen lukker. Maleriet, der giver navn til udstillingen, er et nøgleværk i europæisk modernisme.

Der er bestilt bord til frokost på "Under Uret" for dem, der har tid og lyst. Et spisested hvor Thorvald Stauning, Edderkoppen og andre berømteder har gæstet gennem tiderne.

Husk: Ekstrature betaler man selv

ifs.seniorklub@gmail.com

Udgivelsesplan 2023

Nummer	Deadline	Udgivelsesuge
2/23	16. februar	9
3/23	16. marts	13
4/23	20. april	18
5/23	17. maj	22
6/23	22. juni	27
7/23	17. august	35
8/23	21. september	40
9/23	26. oktober	45
10/23	30. november	50

Kontingentsatser 2023

Fuldtid fagforening kr. 416

Fuldtid fagforening og a-kasse kr. 935

Fuldtid fagforening og a-kasse og efterløn kr. 1466

Deltid fagforening kr. 358

Deltid fagforening og a-kasse kr. 754

Deltid fagforening og a-kasse og efterløn kr. 1101

Fagforening ved mindre end 15 timer per uge kr. 180

Fuldtid er lig med 30,5 timer eller mere om ugen

Deltid er fra 15 til 30,5 timer om ugen

Årskontingent for pensionister over 65 år kr. 156

Kontingentsatser for særlige grupper herunder, elever og pensionister under 65 fås ved direkte henvendelse til LFS. ifs@ifs.dk

Myte

Smitter lus kun via håret?

”Det er ikke en myte, for lus kan kun smitte via håret. Det er simpelthen sandheden.” Sådan lyder det fra Alice Olsen. Hun er biolog og har tidligere været ansat ved det nu nedlagte Statens Skadedyrlaboratorium.

”Lus smitter, når man har hovederne tæt sammen, som for eksempel hvis man sidder foran en computer sammen eller leger tæt. Lus smitter også, hvis man sover sammen som søskende eller gode legekammerater,” siger hun.

Alice Olsen har i sit otium gjort lus til genstand for sin specielle interesse, og hun driver hjemmesiden hovedlus.dk med grundig information om lus. Hun er også initiativtager til Store lusedag d. 31. januar, hvor forældre opfordres til at tjekke deres børn for lus, for en samtidig fælles indsats er vigtig, fastslår Alice Olsen.

”Des flere der er med til den samtidige indsats mod lus, des mere begrænses lusenes udbredelse, og man undgår den evindelige gensmitte med lus.”

Det effektive våben

Apotekerne er fyldt med produkter mod lus, men de er ikke nødvendigvis særligt effektive, især æggene er vanskelige at dræbe. Alice Olsen anbefaler derfor, at man anskaffer et ’tjek og behandlingssæt’, kaldet Bug Buster, som benyttes i nyvasket vådt hår med hårbalsam. For øjeblikket forhandles BugBuster ikke på apoteket, men sættet kan købes direkte på hjemmesiden chc.org. Det er den bedst undersøgte og formentlig mest effektive tættekam.

”Findes lus med systematik kæmning, kan man fjerne alle lusene, så der kun er luseæg tilbage i håret. Alle æg kan ikke fjernes med sikkerhed, da de sidder klistret godt fast på hårstrå helt nede ved hovedbunden. De mindste og sarte nyklækkede ægnylmer er stedbundne og ’smitter’ ikke. Man kan derfor ved kæmning

blot to gange ugentligt i to uger løbende fjerne ’luse-børnene;”, forklarer Alice Olsen.

Rengøring ikke nødvendig

Tidligere var det opfattelsen, at man skulle vaske sengetøj, smide tøj i fryseren og gøre hovedrent for at bekæmpe lus, men det er en myte, forsikrer Alice Olsen.

”Man skal koncentrere sig om menneskehoveder. Lus er sarte væsner, der har brug for hyppigt at suge blod fra hovedbunden, hvor de klatrer rundt. Lus kan slet ikke overleve, hvis de kommer væk fra håret, så der er ingen grund til at kaste sig ud i alskens rengøring,” siger Alice Olsen, der foreslår, at man taler om lus på forældremøder og aftaler koordinerede lokale ’lusedage.’

”Mange synes, at det er irriterende at få lus, men det er en rigtig god idé at tale om det uden at skyde på hinanden. Er der nogen, der bliver ved med at få lus, så bør man hjælpes ad med at komme af med lusene, i stedet for at udskamme luseværten eller familien,” siger Alice Olsen. ●

**SANDT
ELLER
FALSK**

?

Alice Olsen mangler for øjeblikket lus til afprøvnings af en meget simpel måde at slippe af med lus på. Er du leveringsdygtig i levende lus, og bor du på Sjælland, og endnu bedre i Storkøbenhavn, så afhenter Alice Olsen efter aftale friskt udklækkede levende lus, anbragt i plastpose og opbevaret i køleskab. Kan du hjælpe så ring: 2143 0480.